No. 3052 | Woensdag 10 Mei 1939 | 56ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeths Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

De Begroting 1940

Aan het Voorlopig Verslag der Staten ontlenen wij:

Algemene beschouwingen.

De afdelingen juichten het toe dat maatregelen zijn genomen om tot inning der achterstallige belastingaanslagen te geraken. Enkele leden brachten daarbij evenwel naar voren dat door de fiscus niet altijd op de juiste wijze wordt opgetreden.

In verband met de mededeling in de memorie van toelichting, dat het batig verschil tussen de raming der ontvangsten en die der uitgaven gereserveerd blijft voor verhoging van de bezoldigingsbedragen, vroegen de afdelingen of de nieuwe bezoldigingsregeling binnenkort kan worden tegemoet gezien Sommige leden wezen op de billijkheid ener salarisverhoging in verband met de ingetreden verhoging van de levensstandaard. Zij vroegen of het in de bedoeling ligt de nieuwe regeling alsnog met terugwerkende kracht vanaf 1 Januari 1939, in werking te doen treden.

Met verwijzing naar hetgeen bij de behandeling van de begroting voor 1939 is naar voren gebracht werd nu door een aantal leden er dringend op aangedrongen op de eilanden St. Eustátius en Saba elk minstens één A school in een B school om te zetten. De vorming die de A scholen op de Bovenwindse eilanden geven is van die aard dat de jongens die de hoogste klasse van deze scholen doorlopen hebben zelfs niet in staat zijn de lessen op de ambachtsschool te volgen.

Algemeen werd de wenselijkheid naar voren gebracht om de afdeling Justitie te ontlasten van de uitgaven, welke op de defensie betrekking hebben en deze laatste uitgaven met de verder in andere afdelingen voor dit doel uitgetrokken bedragen in een nieuwe afdeling „Defensie" onder te brengen.

Vele leden betoogden dat het in deze financieel onzekere tijden zaak is om op de beroting slechts strikt noodzakelijke uitgaven te brengen en al hetgeen slechts gewenst is uit te stellen tot later.

Andere leden konden zich niet verenigen met de zienswijze der leden daareven aan het woord. Zij betoogden dat er in Curaçao met betrekking tot de financiën vrijwel steeds onzekerheid bestaat en dat het door de vorige sprekers bedoelde geen beletsel is voor een normale ontplooiing van het Bestuursbeleid, waarbij nochtans met de bijzondere eisen der tijdsomstandigheden rekening wordt gehouden.

Het was de afdelingen niet duidelijk waarom het bedrag voor onderstand aan behoeftigen op Bonaire, ondanks de voor dat eiland getroffen steunmaatregelen tot verbetering der bestaansbronnen, van ƒ 1800,— tot ƒ 4000,— is verhoogd.

Met groot genoegen namen de afdelingen kennis van de verlaging der uitgaven voor vervoermiddelen, welke verlaging ook op andere artikelen tot uitdrukking is gebracht.

Gaarne zouden de afdelingen vernemen waarom aan den district-meester van het 3e district op Curaçao een dienstauto ter beschikking wordt gesteld terwijl aan den district-meester van het 2e district een vergoeding voor het gebruik van eigen vervoermiddelen is toegekend.

Onderwijs.

Algemeen werd opnieuw de mening naar voren gebracht dat de kosten van de schoolbouw per lokaal berekend, veel te hoog zijn opgevoerd: vroeger werd voor een klaslokaal ƒ 3500.— aangevraagd en nu ƒ 10.000,—.

Vele leden wezen er voorts op, dat bij de behandeling der begroting voor 1939 in de openbare vergadering der Staten, met nadruk is gewezen op de noodzakelijkheid om van gouvernementswege tijdig te zorgen voor voldoende schoolruimte om de aanwas van het leerlingenaantal te kunnen opvangen. Zeer tot hun leedwezen moesten zij constateren dat hiermede onvoldoende rekening is gehouden; dat zelfs voor direct noodzakelijke schoolbouw geen voldoende gelden zijn uitgetrokken, wardoor het zich met vrij grote zekerheid laat aanzien dat in 1940 verschillende scholen op het eiland Curaçao kinderen zullen moeten weigeren. Zij vroegen in dit verband of aan het Bestuur bekend is, dat het St. Thomas-College waar voor het volgend jaar een toename van het aantal leerlingen met 100 wordt verwacht, nu reeds 5 klassen zijn ondergebracht in andere dan de gewone klasse-lokalen, nl. in de eetzaal voor overblijvende leerlingen, in een toneelzaaltje, op het podium van dat zaaltje en in het gysmnastiek-lokaal.

In het St. Martinusgesticht is de toestand niet beter. Daar wordt momenteel reeds les gegeven op 4 plaatsen, welke daarvoor eigenlijk niet in aanmerking komen.

De behoefte aan meer schoollokalen bestaat eveneens bij het Albertus-College. Deze school heeft op het ogenblik twee klassen (1e en 2e leerjaar) welke in verband met het groot aantal leerlingen (ieder ± 65) noodzakelijk gesplitst dienen te worden.

En zo zijn er nog andere scholen. In plaats van de Juliana-school op Aruba moet wel een geheel nieuwe school gebouwd worden.

De leden hier aan het woord vroegen het Bestuur alsnog voorzieningen te treffen om aan deze toestand, welke zeer ten nadele van het onderwijs, onhoudbaar dreigt te worden, een einde te maken.

Men wilde dan gaarne zien, dat de bedragen, waarmede de verschillende voor schooluitbreiding begrote bedragen verminderd kunnen worden, besteed werden voor de bouw van de lokalen welke nog nodig zijn en dat eventueel meer gelden voor dit doel aangevraagd worden als dat nodig is.

Men vroeg of spoedig de indiening kan worden verwacht van een ontwerp-landsverordening regelende de toekenning van een tegemoetkoming in de kosten van overtocht en de verschuldigde schoolgelden ten behoeve van de kinderen, welke onderwijsinrichtingen in Nederland bezoeken.

De afdelingen zouden gaarne vernemen welke bepalingen gelden voor het aannemen van jongens in werkkampen en waarmede zij worden onledig gehouden, zomede welke grondslagen aan de aannemings-voorwaarden en werkzaamheden ten grondslag liggen.

Worden alleen jongens van Nederlandse nationaliteit opgenomen, werd gevraagd.

Luchtvaart.

Meerdere leden vonden een subsidiering van de dienst op Suriname met ƒ 500,— per vlucht te hoog. Zij wezen er op dat ook de kosten van luchthavens, voor de verbetering waarvan op deze begroting weer ƒ 60.000,— is uitgetrokken, ten laste van Curaçao komen en dat voorts nog ƒ 57.500,— is aangevraagd voor aanschaffing van radio-toestellen ten behoeve van de luchtvaartdienst. Zij vroegen of het de bedoeling is bij elke nieuwe verbinding tot subsidie-verhoging over te gaan.

Enkele dezer leden brachten als hun mening naar voren, dat het hun juister voorkwam, de kosten van de luchtvaart in meerdere mate ten laste te brengen van de direct belanghebbenden. Hiertoe zou de ingevoerde porto-verlaging ongedaan kunnen worden gemaakt en de passage-prijzen verhoogd. De betaling dezer verhoging zou naar hun oordeel voor de belanghebbenden geen bezwaren opleveren en de belangen van de luchtvaart zouden daarmee niet worden geschaad.

Eén lid verklaarde zich principieel tegen de voorgestelde subsidie-verhoging, omdat de luchtvaartsubsidie neerkomt op het leggen van een steeds groter wordende last op de begroting en derhalve op de bevolking.

Andere leden konden zich daarmede niet verenigen.

Gaarne zou vernomen worden of de Regeringscommissaris, die in Holland toezicht houdt op het bedrijf der K.L.M. ook het West-Indische bedrijf nagaat. Zo niet, dan werd dit toch wel wenselijk geacht.

Politie.

Enkele leden vroegen of het juist is, dat bereids versterking van de militaire politie is aangekomen.

Enkele leden wezen erop dat bij vergelijking van de bezoldigingen der militaire ambtenaren met die der burgerlandsdienaren, de bezoldigingen der eerst-bedoelde ambtenaren te hoog moeten worden geacht. Zij vonden het onjuist dat voor de bezoldiging der militaire politie de regeling van Nederlands Oost Indie wordt toegepast en vroegen het Bestuur te willen bevorderen dat het betrokken Koninklijk besluit tot toepasselijk verklaring wordt ingetrokken en een eigen Curaçaose regeling wordt vastgesteld. In dit verband vestigden deze leden de aandacht op de eigenaardige consequentie welke uit de huidige regeling voortvloeit. De Kapitein-commandant b.v. staat in salaris en emolumenten boven den Procureur-Generaal, hoofd van de Politie.

Eén lid achtte het onjuist dat de advocaat-generaal minder verdient dan een hoofdinspecteur van politie.

De afdelingen zouden gaarne vernemen hoever de opleiding van Curaçaose jongelieden voor de militaire poltie is gevorderd en of het niet mogelijk zou zijn wat meer jongelieden in opleiding te nemen, ook van andere eilanden dan Curaçao.

[illegible] trekking tot de betaling van pensioensbijdragen, voor uit Nederland gedetacheerd personeel der militaire politie. Deze bijdragen behoren huns inziens ook voor het eerstgenoemde personeel ten laste der belanghebbenden te worden gebracht.

Voogdij.

De afdelingen waren van oordeel dat door de voorgestelde uitbreiding van personeel bij de Voogdijraad op Curaçao, de opzet te groots wordt.

Eén lid zou gaarne vernemen waarom de Secretaris van de Voogdijraad zó vaak afwezig moet zijn dat mede daardoor de aanstelling van een klerk noodzakelijk is.

De afdelingen betreurden het dat het aantal verwaarloosde kinderen toeneemt. Ze zouden in de tegenwoordige omstandigheden eerder een vemindering verwachten. Gaarne zouden zij vernemen aan welke oorzaak dit verschijnsel moet worden toegeschreven en of het niet mogelijk is middelen tot bestrijding van dit euvel aan te wenden.

Voorts werd verzocht een specificatie te mogen ontvangen van het geraamde bedrag alsmede een opgave van het in elk der gestichten opgenomen aantal kinderen, gesplitst in voogdijkinderen en verwaarloosde kinderen.

Financien.

Bij de IVe afdeling werden de verschillende uitbreidingen van personeel ernstig becritseerd.

Woningnood.

Gezien de erkenning van Bestuurszijde inzake den woningnood, trof het de afdelingen, dat voor 1940 geen bedrag op de begroting is gebracht ter verdere leningen daarvan. De afdelingen zijn er van overtuigd, dat de door het Bestuur in 1938 genomen en in 1939 te nemen stappen ten enen male onvoldoende zijn om de nijpende nood te lenigen. Te kennen gevende, dat zij bestrijding van de woningnood, van meer belang achtten dan verscheidene posten, die op de begroting staan, spraken zij het vertrouwen uit, dat het Bestuur ook op deze begroting gelden voor het vermeld doel zal willen uittrekken. Tevens zou men willen vernemen, of er van het Bestuur stappen te verwachten zijn inzake de [illegible] resultaat, zoo vroeg men, van de door het Departement Accountantsdienst, Sociale en Economische Zaken ingestelde enquete inzake de huren der woningen en de opdrijving daarvan.

In verband met de wonigkwestie werd ook gedacht aan de sanering van de krotwiningtoestand.

Openbare werken.

Het werd algemeen zeer betreurd, dat de salarissen van het personeel bij het Departement van Openbare Werken ƒ 38.000,— hoger worden geraamd dan voor 1939. Gaarne zou men vernemen, [illegible] gevoerd zullen worden dan in 1939, dat zoveel meer personeel nodig is. Voorhands werd de noodzakelijkheid hiervan niet ingezien.

Men vroeg, waarom, nu de brug gereed gekomen is toch gelden voor salariering van den ingenieur, die in verband met de bouw daarvan is uitgekomen, worden aangevraagd. Is het de bedoeling hem in vaste dienst over te nemen? Zo ja, waarom wordt dit nodig geacht?

De aanleg van plantsoenen achtte men algemeen met het oog op het stadsschoon toe te juichen, doch dan niet zo als tot nu toe. Gezien de toestand waarin de bestaande plantsoenen verkeren, zou men het dan zonde van het geld vinden. Is uitbreiding van de plantsoenen wel te verantwoorden, werd gevraagd.

Rustoord.

Algemeen werd het feit, dat het aantal krankzinnigen zo toeneemt, ten zeerste betreurd. Welke is de oorzaak van die toename, werd gevraagd en welke maatregelen denkt het Bestuur te kunnen nemen om die te beperken? Ook zal men gaarne vernemen hoeveel vreemdelingen in het Rustoord zijn opgenomen; kunnen die niet naar hun land worden gezonden?

Het voor de bouw van een broederhuis geraamde bedrag werd algemeen zeer hoog gevonden.

Enkele leden vroegen of dit de eerste maal is, dat er voor een broedercongregatie een tehuis gebouwd wordt, waarvoor geen huur zal behoeven te worden betaald. Zo niet, dan zouden zij gaarne vernemen welke voorbeelden daarvan in het verleden bestaan.

Indien — aldus deze leden — het mogelijk is de krankzinnigheid met succes te bestrijden dan zijn zowel de uitbreiding van het aantal paviljoens als de bouw van het broederhuis onnodig.

Meerdere leden waren van mening, dat de broeders niet de aangewezen personen zijn om te zorgen voor de opvoeding der hier bedoelde kinderen. Ook de plaats kwam minder geschikt voor voor een tehuis van Bestuurskinderen.

Een lid — en meerdere verenigden zich met hem, — gaf als zijn mening te kennen, dat wij hier nodig hebben een tuchtschool voor de criminele jeugd, die niet onder leiding van een psychiater staat. In die school dient leiding gegeven te worden door leken, die op dit gebied ervaring hebben en in het leven hebben gestaan.

Enkele leden knoden er zich niet mede verenigen, dat er hier een tuchtschool nodig zou zijn. Zij geloofden, dat de Bestuurskinderen de nodige verzorging zouden kunnen krijgen van de bestaande instellingen, al zouden dan deze daarmede in verband wellicht uitbreiding behoeven. Zij vroegen echter of alvorens ten deze stappen genomen worden deze

aangelegenheid niet bij verordening geregeld moet worden ingevolge art. 1 van P. B. 1923 No. 37.

Een lid stelde meer speciaal de vraag of het juist zou zijn de opvoeding van de kinderen te leggen in handen van een Rooms-Katholieke Broeder-Congregatie.

Hij zou nl. gaarne vernemen wat het Bestuur dan zou denken te doen met de niet Rooms-Katholieken onder deze kinderen.

Een lid merkte op, dat het Bestuur de verzorging van zieken al vrijwel helemaal uit handen gegeven heeft en was van oordeel, dat niet verder gegaan zou moeten worden, doch integendeel, het Bestuur dit langzamerhand zelf ter hand zou moeten nemen.

De andere leden konden zich niet verenigen met de zienswijze van het lid daareven aan het woord. Zij zagen geen bezwaren in de gang van zaken ten aanzien van de ziekenverzorging op Curaçao en meenden, dat als het Bestuur die zelf ter hand moest nemen ,dit niet te betalen zou zijn.

Een lid opperde het denkbeeld om de bovenbedoelde tuchtschool voor de criminele jeugd op Bonaire te bouwen, wat dit eiland zeker ten goede zou komen. Andere leden zouden dit lang geen slecht idee vinden.

Openbare Gezondheid.

Naar een lid meende, moet het aan een vergissing zijn toe te schrijven, dat slechts voor drie maanden salaris is aangevraagd voor den gouvernements-geneeskundige, belast met de haven- en quarantaine-dienst. Deze geneeskundige doet mogelijk dienst in het hospitaal en er zou, zo hij vertrok, een gouvernements-geneeskundige te kort schieten.

In verband met de voor een secretaris van de gezondheidscommissie uitgetrokken gelden werd de vraag gesteld hoeveel keren de gezondheidscommissie in 1938 vergaderde.

Enige leden zouden gaarne vernemen, waarom de schoolarts op Aruba gestationneerd is en niet op Curaçao en daar nog wel belast is met quarantaine-dienst.

Waar immers de visitatie van schepen is afgeschaft zou men gaarne ingelicht worden omtrent de reden, waarom de vergoeding van een gouvernements-geneeskundige belast met het visiteren van schepen in de Caracasbaai gehandhaafd is.

Men zou algemeen gaarne vernemen, waarom met de herziening van het salaris van den gouvernementsveearts niet gewacht kan worden tot de algemene salarisherziening. Nadat het bedrag van dat salaris verleden jaar bij amendement van de Staten is teruggebracht op ƒ 9.384.— wordt het nu weer op ƒ 10.080 gebracht.

De afdelingen zouden gaarne vernemen, waarom alleen het gevangenis- en politiepersoneel van hoog tot laag volledige verpleging (inbegrepen apothekerskosten) hebben voor zich en hun gezin en de andere ambtenaren slechts tot een inkomen van ƒ 2.040,— per jaar en dan nog maar voor zich zelve.

Waar het Bestuur ten opzichte van de meeste ambtenaren secuur is met handhaving van de verlofsregeling, releveerden enkele leden, dat er toch wel ambtenaren ziek in het hospitaal liggen zonder verlof.

Economische Zaken.

Men vroeg of de aan het hoofd van de afdeling landbouw- en economische zaken gepaatste commies een landbouwingenieur is. Zo ja, dan zou dat verwondering wekken, omdat gedurende de openbare behandeling van de tweede suppletoire begroting 1938 een motie-Maal met algemene stemmen werd aangenomen, waarbij het oordeel werd te kennen gegeven, dat er geen reden bestaat om een landbouwkundig-ingenieur te laten uitkomen.

Meerdere leden waren van mening dat deze zaken wel in aanmerking kwamen om door den directeur zelf behartigd te worden, waarom zij het ongewenst achtten, dat aan het hoofd van deze afdeling een commies zou staan.

De enige van de drie Bovenwindse eilanden, aldus enkele leden, waar op landbouw-gebied iets te bereiken zal zijn is St. Eustatius. De proeftuin van St. Maarten is een mislukking. De gelden daar op landbouwgebied uitgegeven zouden veel beter kunnen worden besteed. Op Saba gaat het ook niet. En op St. Eustatius is men niet op den tegenwoordigen assistent-landbouwkundige aldaar gesteld, wiens salaris intussen van ƒ 1.980,— op ƒ 2.790,— is gebracht. Deze leden zouden met opheffing van de posten van landbouwkundige op St. Maarten en Saba den titularis van Saba naar St. Eustatius willen sturen, die daar onder leiding van den landbouwkundige op Curaçao werkzaam kan zijn. De tegenwoordige assistent-landbouwkundige op St. Eustatius wordt dan ook overbodig.

Gaarne zouden enkele leden de resultaten vernemen die de landbouwkundige op St. Maarten sinds 1935 daar bereikt heeft.

Gaarne zou men worden ingelicht waarom de reis- en teerkosten van den directeur van het Departement Accountantsdienst, Sociale en Economische Zaken en verder personeel van ƒ 1.000,— op ƒ 5,500,— is gebracht.

Nederlandse katholieken waarschuwde tegen het nationaal-socialisme, reden, waarom hij week aan week in Volk en Vaderland beschimpt werd als cultuurbolsjewiek, die Nederland aan het marxisme wilde uitleveren. In 1934 nam de strijd tegen de Kerk een scherp karakter aan. Rosenberg werd toen tot gevolmachtigde van den Führer inzake de nationaal-socialistische wereldbeschouwing gepromoveerd en hiermede werd in feite het zogenaamde nieuwheidendom tot staatsgodsdienst verheven. Paus Pius XI zond een speciale Paasboodschap aan de katholieke jeugdbonden, om hun moed in te spreken voor de strijd, die ook zij nu spoedig te strijden zouden hebben. Na de stemming in het Saargebied brak deze strijd los. De jeugdbonden werden weggevaagd, hun goederen verbeurd verklaard, hun leiders gearresteerd en op grond van hoogverraad of jeugdbederf veroordeeld, de processen tegen geestelijken en religieuzen moesten het aanzien van de Kerk ondermijnen: „Geen martelaars, maar misdadigers" was het parool, dat omtrent vele veroordeelden de tegenovergestelde werkelijkheid moest verduisteren. De Hitlerjongens werden tot stelselmatige bestrijding van de Kerk en haar vertegenwoordigers aangevuurd. In 1936 was dit proces voltrokken. De Rijksleiding had zich de dictatuur over de geest van het opgroeiend geslacht definitief toegeëigend.

Zondag 21 Maart 1937 werd de Encycliek „Mit brennender Sorge" van de kansels voorgelezen: „Tot in de gevangenissen en de concentratiekampen moet men zo nodig Christus belijden en de lijfsdwang weerstaan". De Duitse katholieken wisten, dat er geen uitzicht meer was op het einde van de strijd. De Rijksregering diende een protestnota in te Rome, de Paus antwoordde „dat de officiele begunstiging van het nieuw heidendom elke basis voor accoorden en concessies onmogelijk maakte."

Maar momenteel schijnt Rome, met dezen nieuwen Paus wel een andere mening te zijn toegedaan.

Of met deze nieuwe mening er kans van slagen zijn zal om de vrede der Kerk in Duitsland, op enigszins dragelijke basis te hernieuwen, zien we met belangstelling tegemoet. S

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

Na het grote politieke spel der laatste weken, zich culminerend in de redevoeringen van Roosevelt, Hitler en Beck, is het betrekkelijk stil. We zouden haast zeggen, voorlopig zal er wel geen vuiligheidje meer aan de lucht komen, ware het niet dat blijkbaar de grenzen van neutrale mogendheden als Nederland, zwaar bewapend blijven. Men zal dit toch wel niet voor niets doen?

En er zullen dus nog wel redenen zijn, dat dergelijke maatregelen nodig zijn.

Trouwens ook Z. H. de Paus blijft aansporen om te bidden voor de vrede, zoals hij Zondag l.l. nog gedaan heeft in een radiotoespraak aan het Eucharistisch Congres te Algiers.

Ook op andere wijze tracht Z. H. voor de vrede te ijveren en volgens berichten van de laatste dagen, schijnt Z. H. de Paus of althans het Pauselijke staatssecretariaat, ernstige stappen te doen om de verhoudingen tussen Polen en Duitsland te verbeteren. En dit is van groot voordeel, dat Mussolini blijkbaar die pogingen van het Vaticaan ten zeerste steunt.

Italië heeft ook in de laatste weken bij Hitler aangedrongen om meer gematigd tegen Polen op te treden en blijkbaar met succes; want de houding welke Duitsland in de laatste dagen tegenover het Danzigprobleem aanneemt, is zo buiten de geest van Nazidonie, dat velen in de wereld wel niet begrijpen, hoe ze het nu met Duitsland hebben.

Zou Duitsland werkelijk op het toppunt van zijn macht zijn gekomen?

Zijn de woorden van Beck werkelijk een „tot hiertoe en niet verder" geweest?

Er is in de politieke historie van Duitsland wel wat gaande.

Japan is geen steun meer voor de as Rome-Berlijn; althans geen factor meer waarop men vertrouwen kan; en het nieuwe militaire pact wat dezer dagen tussen Duitsland en Italië te Milaan tot stand gekomen is, heeft ook al zijn duistere zijde.

Er wordt gezegd dat het doel hiervan zou zijn , om de houding van Duitsland tegenover Polen minder onbuigzaan te doen zijn. Anderen zeggen dat het doel van dit pact is, om aan Italië de mogelijkheid te geven in een bepaald conflict van Duitsland neutraal te blijven. Beide gezegdes zijn heel goed met elkaar overeen te brengen, wanneer men met 't „het bepaalde conflict" Polen zou bedoelen. En zeer goed rijmt zich dit alles ook met wat dezer dagen het lijfblad van Graaf Ciano schreef: dat de betekenis van het nieuwe pact dit is, dat alleen in het geval van een ideologische oorlog Italië en Duitsland gezamelijk zouden optreden.

De as zou dan dus wel wat zwakker zijn geworden en deze eerste deuk zou wel eens kunnen leiden tot verdere doorbuiging.

Behalve in de Duits - Poolse aangelegenheid wordt ook gezegd dat de huidige Paus weer relaties aan het aanknopen is met Duitsland in zake het concordaat, waarvan de ondertekening heeft plaats gehad op 22 Juli 1933, onder voorzitterschap van den huidigen Paus, toendertijd staatssecretaris.

In een der nieuwste werken over dit concordaat lazen we nog dezer dagen:

„Het is ons onmogelijk aan te nemen dat de nationaalsocialistische leiders met eerlijke en oprechte bedoelingen de onderhandelingen met de H. Stoel begonnen. Van alle schendingen en woordbreuken, die het nationaalsocialisme op zijn naam heeft gebracht, is de feitelijke vernietiging van het Concordaat de grofste en de meest misdadige."

Hier, zo menen wij, wordt wel een vereenvoudiging toegepast, waardoor de gecompliceerde geschiedenis enigermate wordt geschonden. De toedracht was zeker ingewikkelder. Maar wat noemt men „eerlijke en oprechte bedoelingen"? Dat er belangzucht in het spel was, zal niemand betwijfelen, maar het was een belang voor de Duitse regering, vrede te vinden met de katholieke bevolkingsgroep en wij geloven wel, dat de Rijksleiding dit belang „oprecht en eerlijk" voor ogen had, terwijl figuren als Rosenberg en Von Schirach toen al wel wisten, dat een Concordaat met Rome toch maar een wassen neus zou zijn. Of Adolf Hitler zich veel rekenschap gaf van de mogelijke consequenties, staat zeker te bezien. Hij was waarschijnlijk heel blij met zijn Concordaat en verwachtte er voor zijn regering het beste van. De moeilijkheid bij de beoordeling van een dictatuur is immers altijd hierin gelegen, dat men nooit precies weet, in hoeverre degene, die practisch de verantwoordelijkheid draagt, ook theoretisch verantwoordelijk mag worden gesteld. Wij zijn gewoon geraakt aan een staatsbestel, waarin de tegenstrijdige inzichten tot uitdrukking komen, dit belemmert ons, te beoordelen wat er gebeurt in een staat, die aan meningsverschillen het zwijgen oplegt.

Zeker is, dat het Concordaat al heel spoedig werd geschonden, met als gevolg, een „systeem der kerkvervolgers", dat buitengewoon geraffineerd is, omdat het onder schijn van verdraagzaamheid jegens de katholieke godsdienst alle invloed aan de katholieke leiding onttrekt. In Nederland werd deze methode onmiddellijk doorzien door een ervaren man als Mgr. Poels, die dan ook met kracht de

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

DE DIPLOMATIEKE BETREKKINGEN TUSSEN URAGUAY EN HET VATICAAN.

Niet al te vriendschappelijk.

De regering van Uraguay, Zuid-Amerika, heeft Senr Jacquin Seco Illa met een speciale missie naar het Vaticaan gezonden voor het herstellen van de diplomatieke betrekkingen tussen Uraguay en het Vaticaan.

De twee millioen inwoners van Uraguay zijn bijna allen in naam Katholiek, maar er is geen staatsgodsdienst, en de regering staat niet vriendschappelijk tegenover de Kerk.

LA FONTAINE EN DE KINA.

Iedereen kent de fabels van La Fontaine en misschien hebben sommigen bovendien zijn „Contes" gelezen, maar er zullen er niet veel zijn, die zijn „Poème sur le Quinquina" (gedicht over de kina) kennen, dat de grote fabeldichter in het jaar 1862 schreef.

Men moet weten, dat Lodewijk XIV in 1679 van een Engelsen avonturier, Talbor genaamd, die hiermede de riddertitel verwierf, het geheim had gekocht van een geneesmiddel tegen koortsen, dat niets anders bleek te zijn dan de kina. Onder de geneesheren van dat tijdperk waren er velen, die het middel hogelijk prezen en anderen, die het zwart maakten, waar ze maar konden. Het geschil beperkte zich niet tot de medische stan alleen; ook de adel was hevig geïnteresseerd en mengde zich in de strijd. De Hertogin van Bouillon, die een groot voorstandster was van het nieuwe koorts-remedie, gaf haar protégé Jean de la Fontaine de opdracht de Kina te propageren in de vorm van een mythologisch gedicht.

De dichter beschrijft, hoe Jupiter, vertoornd op de stervelingen, hen tot straf levensgevaarlijke koortsen zond. Maar Apollo had medelijden en gaf de mensheid de wonder-bast Kin (men noemde de kina toenmaals kinkina), zodat de gesel der mensheid zijn kracht verloor. Dan bezingt hij in gezwollen bewoordingen de deugden van de kinabast, die verschillende beroemde mannen, als de veldheer Condé en de staatsman Colbert, het leven had gered.

Les qualités principes de sa force,
C'est l'âpre; l'amer; c'est aussi la
chaleur.

Il porte au sang un baume précieux;
C'est le Nectar que verse Ganymède
Dans le festin du Monarque des dieux.

En hij eindigt met de wens, dat de

roem een zo wonderbaarlijk geneesmiddel te hebben bezongen, hem onsterfelijk zal maken.

Maar zelfs de grootste kina-enthousiasten konden niet ontkennen, dat het geneesmiddel afschuwelijk smaakte, zelfs als men het, zoals toen gebruikelijk was, oploste in een grote hoeveelheid warme wijn.

Het zou tot 1820 duren eer het den scheikundigen Peletier en Caventou gelukte het werkzaamste bestanddeel van de bast, de Kinine, af te scheiden en nóg langer voor de tegenwoordig algemeen gebruikte versuikerde tabletten en poeder-pillen in zwang kwamen.

Niet alleen het geneesmiddel maar ook de geneeswijze der malaria-koortsen heeft in de laatste jaren grote verbeteringen ondergaan.

Terwijl vroeger bij een malaria-aanval algemeen een 6-weekse kinine-kuur werd voorgeschreven, volstaan men er, o aanraden van de Malaria-Commissie van de Volkenbond, thans mee 5 tot 7 dagen lang 1 — 1,3 gram kinine (kinderen minder in verhouding tot hun leeftijd) per dag te geven, zonder nakuren, terwijl eventuele herhalingen op dezelfde wijze behandeld worden.

Als prophylaxis beveelt genoemde Commissie aan een dagelijkse dosis van 400 milligram kinine gedurende het gehele malaria-seizoen.

Mal. N. No. 33.

DE NIEUWE AARTSBISSCHOP VAN NEW - YORK.

Als opvolger van Kardinal Hayes, die op 4 Sept. 1938 overleed, is door Z. H. Paus Pius XII benoemd tot aartsbisschop van New-York Z. Hoogw. Excelentie Mgr. Francis J. Spellman, wijbisschop van Boston.

De man die op 8 Sept. 1932 Mgr. Spellman tot bisschop wijdde in de basiliek van St. Pieter te Rome, dat was de huidige Paus zelf.

Toen Mgr. Spellman door Kardinaal Pacelli tot bisschop werd gewijd, was deze prelaat zeven jaren lang werkzaam geweest aan het Pauselijk Staatsecretariaat, waar hij vooral werkte als translator. Hij vertaalde o.a, in het Engelse de redevoeringen welke Z. H. Paus XI voor de radio sprak.

Mgr. Spellman koos als zijn wapen een schip met volle zeilen, als herinnering aan de Santa Maria, het schip waarmede Columbus de nieuwe wereld ontdekte.

De nieuwe aartsbisschop werd geboren op 4 Mei 1889 te Whitman. Mass. Hij studeerde aan de Fordham University te New-Work, aan de Universiteit van de Propaganda te Rome, waar hij op de 14 Mei 1916 priester werd gewijd. Mgr. Spellman is Dr. in de Theologie en eredoctor van Fordham University.

Hij was achtereenvolgens kapelaan aan de Allerheiligen kerk in Roxbury, redacteur van Boston Pilot, het katholieke weekblad van het diocees Boston. Toen Kardinaal Lauri als pauselijk delegaat ging naar het Eucharistisch congres van Dublin was Mgr. Spellman lid van diens gevolg en tijdens de reis van Kardinaal Pacelli door de Ver. Staten heeft Mgr. Spellman deze begeleid.

Mgr. Spellman is schijver van „Het woord Gods" en „In de voetstappen van den Meester"..

Als Patroon in het werk van de Knights of Columbus, heeft Mgr. Spellman veel bijgedragen tot het oprichten van sportparken in Rome.

KARD. VERDIER'S SCHRIJVEN AAN DALADIER.

Zijne Eminentie motiveert de stap van het Franse episcopaat.

Frankrijks christelijke traditiën.

Z. H. Em. kardinaal Verdier, aartsbisschop van Parijs, heeft aan het agentschap „Téléfrance" naar aanleiding van het gemeenschappelijke schrijven van de kardinalen en aartsbisschoppen van Frankrijk aan minister-president Daladier op 31 Maart j.l. de volgende verklaring doen toekomen:

Drie redenen hebben geleid tot het initiatief van de algemene vergadering van kardinalen en aartsbisschoppen van Frankrijk.

Op de eerste plaats is het een ernstig uur voor de toekomst van Frankrijk. Indien, zoals men hopen mag, het herstel van het land voortgang vindt en zich voltooit, zal er veel in Frankrijk en in de rest van de wereld veranderd worden.

Het is duidelijk, dat de wereld behoefte heeft aan een sterk en eensgezind Frankrijk, dat bewaker is van de christelijke beschaving.

De Franse regering schijnt onder

de drang der gebeurtenissen, doch ook gedragen door die gezonde vaderlandsliefde, welke in de ziel van iederen waren Fransman besloten ligt, het land op de goede weg te hebben gebracht.

Vandaar heeft de vergadering van kardinalen en aartsbisschoppen, zich echter houdend buiten alle politieke partijen, gemeend deze dubbele stap te moeten doen: de regering gelukwensen en aanmoedigen en haar helpen.

Vervolgens vinden wij, dat het herstel werd vergemakkelijkt en vooral, hetgeen nog beter is, dat alle Fransen er aan zullen medewerken. Wij hebben gemeend, dat een betuiging van instemming van het gehele episcopaat de weifelaars zou meeslepen.

De houding der regering ten aanzien van de zedelijke krachten van het land is overigens, werkelijk volkomen juist.

Tenslotte hebben wij gemeend, dat onze stap de nog hardnekkige vooroordelen tegen het zogenaamde atheistische Frankrijk uit de weg zou ruimen. Er zal een dag komen, waarop ons land vol fierheid zijn schoonste christelijke tradities zal hervatten en die dag is niet meer ver af.

Ik wil eindigen met mijn vreugde uit te spreken over de ontvangst, welke de door de regering ondernomen poging tot herstel is te deel gevallen in het parlement, in de pers en bij de openbare menng. Allen hebben gevoeld, dat Frankrijk de wereld en bemoedigend schouwspel biedt: „Frankrijk mobiliseert al zijn materiele en al zijn geestelijke krachten, om de christelijke beschaving te verdedigen en de vrede te redden."

Vaak is juist datgene, wat wij ongeluk of tegenspoed noemen, niets anders, dan een vingerwijzing Gods, een stille vermaning om het kwade te laten en het goede te doen.

NEDERLAND.

EEN DOMINEE DIE DE MAASBODE LEEST EN DS. KERSTEN.

In het blaadje „Herleving" 14-daags tijdschrift ter verspreiding van de christelijke beginselen schrijft Ds. Couvée, praeses van de Kerkeraad te Rotterdam .m. het volgende:

Wanneer ik 's morgens, eens per week, in de tram het ochtendblad van „De Maasbode" openvouw, gluren sommige Protestanten, die mij kennen, van achter hun liberale „Nieuwe Rotterdammer" allerverwonderdst, indien niet allervinningst-protestants, aan. 'n Dominee met een priesterblad! In hun breedheid van visie, achten zij dit onbegrijpelijk, zo niet funest. Besmetting door liberalistische, vrijzinnige sfeer en steun aan neomalthusiaanse cabarettiers en danseurs, wordt door sommige steil-orthodoxe of ethisch-gekleurde christenen minder geducht dan een objectief kijkje nemen bij mede-christenen, die God Drieënig belijden en wier kerkelijk-zedelijk leven in ons land althans, ook voor het calvinistisch volksdeel een grote steun is, werkelijk niet op politiek terrein alleen. Reeds met het oog op een zozeer gevreesde macht van Rome, zouden deze vreesachtigen „de Jezuietenpers" zelf moeten bestuderen. Men zou zijn „vijand" meer leren vrezen waar hij waarlijk te duchten is, en beter waarderen, waar de éne God van hemel en aarde Zijn goedheid gelden laat ook onder deze „katholieken", wier uitwassen van ultramontaanse partijzucht èn van soms al te jolige levenspraktijk den Heer Kersten niet méér kan hinderen dan mij. Doch welke twee woekeringen mij nimmer zullen beletten te erkennen de grote zedelijke waarde, de schat van zelfopoffering en

Woningtoestanden.

Waar blijven al die kisten, waarin de blikjes en de lapjes naar Curaçao komen? En waar komt het materiaal vandaan voor al die eenvoudige woningen? Het probleem wordt door deze foto's opgelost.

Een toneeltje als hier boven weergegeven, is buitengewoon schilderachtig. De schilderachtigheid van Curaçao bestaat heus niet alleen in de vrolijke bonte kleuren van de huizen aan de hoofdstraten, maar evenzeer in grappig ordeloze en vervallen huisjes, op wier erf de kinderen en kippen wroeten en waar de altijd schijnende zon van die aardige lichteffecten kan opleveren. Maar toch! Het gebrekkige en bouwvallige krotje mag dan aardig zijn om het een ogenblik te bezien — op een veilige afstand! Maar om erin te wonen! Als men het dagelijks ziet, gaat die schilderachtigheid er gauw af. Dan voelt men bij het naar huis gaan de warmte terugslaan van de zon, die in het stof op de kale harde rotsgrond broeit. Dan ziet men de gammele „bouwwerken" en het bekrompen, benauwde hok, waar de hele familie zich een tehuis moet denken. Een huis uiteraard zonder meubels, zonder aankleding, zonder gevoel, dat men het beste maar zo gauw mogelijk kan verlaten. Een huis dat geen tehuis is.

---

drang naar heiligheid, die ik, dank zij mijn Roomse lectuur, steeds weer met blijdschap ook in hun kringen constateer. Ik wordt soms onpasselijk van die benepen kritiek in allerlei groep of partij, die door partiële onhebbelijk- of onjuistheden, zich voor goed beide ogen laten vertroebelen, zodat men geen zon bij den ander meer in het water kan zien schijnen, terwijl men zegt te eren den God, die Zijn ogen doet opgaan zelfs over bozen.

Ik denk hierbij bijv. aan wat oud-minister Deckers op 15 Februari sprak bij de Surinaamse begroting: „Wij kennen Suriname nog niet ten volle; de kaarten zijn nog altijd niet geheel betrouwbaar. Dezer dagen konden wij lezen van een expeditie onder leiding — de geachte afgevaardigde de heren Kersten en Zandt zijn hier niet en ik mag het dus gerust zeggen — van pater Ahlbrinck, een van de beste Indianenkenners, dien wij op het ogenblik hebben, die o.a. een standaardwerk over de Karaiben heeft geschreven, dat is uitgegeven door de Koninklijke Academie van Wetenschappen. Pater Ahlbrinck en de zijnen hebben een geheel nieuwe Indianenstam ontdekt, die der Wama's. En dit geschiedde ruim 270 jaar nadat Abraham Crijnssen op Paramaribo's fort de Prinsenvlag plantte!"

Inderdaad! Patertje Goedleven-Kersten, die zich in zijn eigen luxe-auto laat rondrijden, en wel eens te laat bij een nimmer door hem bezochte zieke verschijnt om enkel nog de dood te kunnen constateren en vervolgens de staf te breken over een gereformeerd collega, die Kerstens zieke het evangelie heeft gebracht, kan niet in de schaduw staan van zo menig door hem bestreden Roomse man of vrouw, van wien de Heiland zeggen zou: Ik ben krank geweest en gij hebt mij bezocht. Ik vermoed dat deze ultra-orthodoxie liever die Indiaanse heidenen onontdekt had gezien, dan in handen van pater Ahlbrinck en de zijnen. Zelfs ongelovige S.D.A.P.-ërs rekenen, God zij dank, het soms weerzinwekkend optreden van zulke eigengereiden niet toe aan het Christendom. Ik ware zelf liever een dorpelwachter van Franciscaanse ootmoed dan lang te wonen in de tenten dezer hoogkerkelijke ijdeltuiten, waar men niet één paus, maar honderden immer in het zwart gaande keurmeesters en vooral keurmeesteressen zou moeten verdragen, wier optreden niet maar in strijd is met 'n of andere tekst van de Heilige Schrift, doch met heel de Geest van Christus' leer en optreden. Die alleen voor het adderen gebroedsel der schijnheiligheid de zeer felle afkeer had, die ultramontanen en ultra-gereformeerden gelijkelijk prediken tegen al wat niet precies ultra denkt. Les extremes se touchent. Niet enkel hier.

BONAIRIAANSE KRABBELS

De Brandspuit.

Wij hebben een goede Gezaghebber op ons eiland. Hij zorgt er voor, dat de wegen gemaakt worden en nu zorgt hij ook voor de vermakelijkheden. Het is reeds enige weken, dat de bioscoop van Kralendijk de strijd om het bestaan heeft verloren en nu heeft het Gouvernement de goede gedachte gehad in het volle daglicht en in 't openbaar 'n film te vertonen. Het is dit jaar 302 jaren geleden, dat Jan van der Heyden, de uitvinder van de brandspuit geboren werd en om dit te vieren is de brandspuit van Kralendijk uit zijn duister hol te voorschijn gesleept door enige stoere politiemannen en men heeft dit eerste door Jan van der Heyden zelf gemaakte exemplaar publiekelijk laten werken. En het moet gezegd worden, dat dit besje der brandspuiten de tand des tijds met ere weerstaan heeft. Wat een kracht, wat een verborgen kracht school er in de pompen. Op — neer, op — neer gingen de armen der politiedienaren onder aanvoerend en aanvurend geschal van de brigadier en het zweet drupte de arme kerels van het lijf. Zelfs zo groot waren de stralen die van de lederen der pompeniers stroomden, dat de jeugd van het dorp uitriep, dat de pomp lekte. Doch die lekte niet. De zuigers waren nog in prima staat en indien de slangen met een beetje lijm behandeld worden geloven wij wel, dat er een brandende lucifer mee geblust kan worden. Het water stroomde over de straten door de meer dan poreuze slangen. Het beroemde manneke van Brussel zou het niet verbeterd hebben. Asjeblieft Gezaghebber, geeft meer van dergelijke demonstraties, want er zijn dubbele voordelen aan verbonden; het is goed om de lijven van de dienaren van de H. Hermandad, lenig te houden en lachen is gezond.

Maar nu in ernst. Het is enige jaren geleden, dat wij hoorden, dat een nieuwe spuit voor Bonaire zou worden aangevraagd. Voor Aruba wordt dit jaar 16000 gulden uitgegeven voor de brandweeruitrusting en Curaçao krijgt er het volgende jaar 2 spuiten bij. Mogen wij nu asjeblieft een klein spuitje hebben, heren van de Koloniale Staten. Maar een spuitje dat spuit? Want welk een ramp zal het zijn indien er in het dorp werkelijk eens brand uitbreekt aan de Oostzijde bijvoorbeeld, en de volgende dag zou Bonaire's hoofdstad er niet meer zijn. Dat komt dan op Uw Hoofden Heren van Curaçao.

En wanneer nu werkelijk die 11 millioen op zijn die U gaat garen op diverse manieren, stuur ons dan in 's hemels naam een paar kisten spuitwater van de Curaçao Ice Co. en laat ons die in de brand gooien. Maar in ieder geval doe iets.

Winkelsluiting.

Op 4 Mei is de winkelsluitingsverordening 1932 door de Koloniale Staten behandeld, en wij hopen, dat hierdoor een einde zal worden gemaakt aan het open houden van de winkels gedurende de Zondag, ook op Bonaire. Wij hebben hier eigenlijk al lang een soort winkelsluitingsverordening, doch daaraan wordt niet de hand gehouden. Hoe dikwijls gebeurt het niet, dat te Rincon in de namiddag op Zondag nog winkels open zijn? Heel vaak. Op 2 uur moeten de winkels gesloten zijn.

Wij hopen daarom dat de bepalingen van de verordening zo zullen zijn, dat ontduiking moeilijk wordt en goed wordt gestraft.

QUOS EGO.

CURACAO.

ZR. SUITBERTA.

Te Welgelegen is op 5 Mei in de ouderdom van 75 jaar overleden de Eerw. Zuster Suitberta (Johanna Snijders). Zuster Suitberta deed haar professie in de Congregatie van Roosendaal in het jaar 1890 en was op Curaçao werkzaam sinds het jaar 1894 toen zij op 15 October hier de eerste voet aan wal zette. Zij is steeds werkzaam geweest in het St. Martinusgesticht.

Moge God haar de beloning daarvoor reeds hebben gegeven.

LEZING LUCHTBESCHERMING

Vrijdag a.s. zal de Heer M. Bartels Daal des avonds te 8 uur in het Theater Brion een causerie houden in het papiaments over luchtbescherming.

Gezien het grote belang om in zake deze de nodige kennis te bezitten, mogen we niet nalaten onze bijzondere aansporing te geven tot het bijwonen dezer lezing.

ROOMSCH KATHOLIEKE MILITAIRE VERENIGING.

Donderdag 4 Mei is voor het eerst sinds vele jaren weder een vergadering gehouden van de nog op Curaçao aanwezige leden van genoemde vereniging, benevens van het aantal daartoe uitgenodigde personen. Het doel van deze bijeenkomst was om nu van vele zijden er op aangedrongen wordt hier weer 'n Militair tehuis op te richten, de mogelijkheid hiervan onder ogen te zien en daartoe een nieuw bestuur samen te stellen.

Op de dringende noodzakelijkheid van dit tehuis komen wij een volgende maal nog terug. Van de oude leden waren aanwezig de Heren R. de Lannoy, S. v.d. Veen Zeppenfeldt, Aumbaum, en P. v.d. Biezen. De leiding van de vergadering berustte bij de Heer R. de Lannoy, voorzitter van de vereniging.

Het resultaat van deze avond is geweest dat er een nieuw bestuur werd gevormd, hetwelk als volgt is samengesteld:

Kapitein van Erp voorzitter, Mr. L. A. L. Weeber ondervoorzitter, luitenant E. v.d. Laarschot secretaris, Mr. H. A. Keuls penningmeester. Door Z. H. Exc. Mgr. Verriet is de Zeer Eerw. Pater J. B. v.d. Meer tot directeur benoemd.

Het bestuur verzoekt aan allen die iets voor de militairen willen doen, zich bij de secretaris op te geven.

Wij tekenen hier nog bij aan, dat dit militair tehuis zowel voor de Mariniers, bemanning van het Oorlogsschip als voor de Militaire Politietroepen is bestemd, op R.K. grondslag is gevestigd, doch voor ieder militair van welke richting ook zal worden opengesteld.

NEDERLANDSE ONDERZEEBOTEN.

Naar we vernemen zullen de Nederlandse Onderzeeboten hier worden verwacht op Donderdag 11 Mei. Op 12 April zijn deze boten de O 13 en O 14 uit Nieuwediep vertrokken. De boten staan onder commando resp. van den luitenant ter zee eerste klasse J. van Dulm en den luitenant ter zee eerste klasse Tichelman. Zij zullen hier ongeveer zes weken verblijven om dan naar Nederland terug te keren.

VOOR DRIE JAAR NAAR DE WEST.

Vertrek van detachement politietroepen.

Uit de „Telegraaf" van 31 Maart 1939.

Dit is een typische ontdekking: als men een boot betreedt, die naar de West vaart, en men herkent het interieur van een Oostinje-vaarder.

Dat was heden het geval, toen wij de „Costa Rica" betraden, die om 12 uur haar reis van 52 dagen naar het eindpunt Portelimon op Costa Rica aanving en waardoor de Surinamekade in de prettige voorjaarszon een aangename drukte vertoonde.

Bedoeld schip van ruim 13.000 ton is n.l. de oude „Prinses Juliana" van de Stoomvaart Mij. „Nederland", die een eervolle carrière in het verkeer met Java en Sumatra achter de rug heeft, thans ± 30 jaar oud is en in eigendom staat van de Koninklijke Nederlandse Stoomboot Mij., welker directeur zelf bij de afvaart aanwezig was. Gezagvoerder van deze mailboot is de heer J. ten Klooster.

Met de „Costa Rica" vertrok naar Curaçao een detachement politietroepen, uitgezonden door de Koloniale Reserve te Nijmegen, ter sterkte van 22 man, n.l. 19 brigadiers, 2 sergeants en 1 sergeant-majoor. Commandant is de sergeant-majoor. P. H. Wetjens.

Binnenkort, over veertien dagen, volgt een verdere aanvulling, in Juni wordt een veel groter detachement afgezonden.

De manschappen zijn bestemd, om op Curaçao politiediensten zowel als militaire dienst te verrichten, waarbij hun garnizoen de hoofdstad Willemstad is.

Deze politionele militairen zijn getrokken uit het Nederlandse leger, afkomstig van de politietroepen in verschillende delen van het land. Zij dienden, met een uitzondering, nog nimmer overzee, zijn trouwens jong, hebben slechts enkele jaren dienst.

Voor de eerste maal kregen zij een witte, resp. zilveren uitmonstering, wat de rangsaanduiding betreft. Tot dusver waren die distinctieven in geel, resp. goud uitgevoerd. Een andere nieuwigheid is, dat de uniform is uitgemonsterd met de nestels der Nederlandse politietroepen. Deze versiering, aangebracht op de Indische veldgroene legercostuums, doet het in combinatie bepaald keurig.

Enkele dezer militairen voeren hun gezin naar Willemstad mee. De troep maakt een flinke indruk — bij het appèl nominal stonden de mannen keurig in de houding.

De commandant der Koloniale Reserve, luitenant-kolonel J. Slagter, kwam zich persoonlijk overtuigen van de goede orde van zaken.

Deze politietroepen worden voor de tijd van drie jaar uitgezonden, welke detacheringstijd met twee jaar kan worden verlengd.

Ziehier de route van de „Costa Rica", ex-„Prinses Juliana": A'dam — Dover — Madeira — Barbados — Trinidad — La Guaira — Porto Cabello — Willemstad — Porto Colombia — Carthagena — Colon — Kingstown — Porte Limon.

De passagiers (met groot tijdverlies!) behoren tot diverse naties: Nederlandse terugkerende verlofgangers, Denen, Venezolanen, enz. Een interessant geheel!

NIEUWS VAN HATO

CHARTERVLUCHT VOOR SHELL REIZIGERS.

Op Woensdag 3 Mei arriveerde met de lijndienst uit La Guaira op Hato Mr F. Godber, onder - Directeur van de Shell in Londen, vergezeld door zijn echtgenote, dochter en nog twee heren en dames.

De uit zeven personen bestaande partij reisde Vrijdag 5 Mei weder naar Maracaibo, waartoe de dames op de K.L.M. Lijndienst boekten. Mr. Godber, vergezeld door de Heren F. J. Hopwood en A. G. Samuels, wilde echter onderweg enige uren te Aruba overblijven en charterde daartoe van de K.L.M. een vliegtuig waarmede de heren reeds 's morgens om 8 uur vertrokken.

Het gezelschap was 's middags ongeveer gelijktijdig weder vereend te Maracaibo.

VERTREK VAN DEN HEER H. E. KIES NAAR EUROPA.

Maandagmorgen, 8 Mei, vertrok het K.L.M. vliegtuig „Kolibrie" in de dienst op Trinidad en Barbados om 9 uur van Hato met aan boord o.a. den heer H. E. Kies, Hoofdagent der Kon. Ned. Stoomboot Mij. te Curaçao.

De heer Kies, die deels voor zaken, deels voor een korte vacantie naar Europa gaat, zal de reis naar het Moederland maken per SS. „Costa Rica", doch kon de afvaart van vrijdag jl. door drukke werkzaamheden niet halen en maakt thans van de luchtverbinding met de Britsch W. I. - eilanden gebruik om te Trinidad scheep te gaan, vanwaar de „Costa Rica" morgen vertrekt.

Wij wensen den vertrekkende gaarne een goede reis en een prettig verblijf in Europa toe.

De zelfde morgen was om 6 uur reeds de heer D. van der Kaay, agent der K. N.S.M. en der K.L.M. te Maracaibo, na enkele dagen te Curaçao vertoefd te hebben, per vlieguig van Hato naar zijn standplaats terruggekeerd.

Kort tevoren, 5 Mei mocht de K.L.M. tot haar passagiers rekenen den heer Ch. L. Bakker, Hoofdinspeceur der K. N.S.M. te Caracas en Vertegenwoordiger der K.L.M. aldaar.

Na enkele dagen voor zaken te Curaçao geweest te zijn, keerde den heer Bakker Vrijdag naar Curaçao terug.

NIEUWE ZUSTERSCONGREGATIE OP ARUBA.

Begin October zullen hier zes gediplomeerde religieuse Ziekenverpleegsters arriveren ter overname van het Ziekenhuis op Aruba van de Zusters Dominicanessen.

De nieuwe Zusters zijn Duitse Caritas Schwestern uit het moederhuis te Kleef. In de loop van het volgend jaar zullen dan nog 12 Zusters komen voor verdere overname.

C.U.R.O.M.

Hedenavond ten 7.30 uur n.m. zal Mevrouw H. M. Bouman — v.d. Ven, een voordracht houden voor de Curom-microfoon, getiteld:

„Hoe een toerist Curaçao ziet en wat hij er vindt".

Deze voordracht zal op de volgende Woensdagen worden herhaald, achtereenvolgens in de Papiamentse-, Engelse en Spaanse taal.

BOEKBESPREKING.

HET PROBLEEM VAN DE GELD- EN CREDIETSCHEPPING DOOR PARTICULIERE BANKEN.

door

Dr. John Moscow.

Het academisch proefschrift dat ons hier wordt aangeboden, is fris en overzichtelijk van inhoud en uiterlijk keurig verzorgd door den uitgever H. D. Tjeenk Willink en Zoon N.V. te Haarlem.

Het behandelt na een korte probleemstelling achtereenvolgens: 1ste de theorie van het bankcrediet in haar historische ontwikkeling; 2de de abstracte credietscheppingstheorieën van de twintigste eeuw; 3de de Chartale circulatie-crediet-theorieën; 4de het wezen van de credietschepping en haar grenzen.

Na in de geschiedenis van het Engelse bankwezen het ontstaan van het bankcrediet te hebben aangetoond, welk crediet aanvankelijk beschouwd wordt als overdracht van bestaand kapitaal, — door de spaarders bij de bank gedeponeerd en door de bank aan derden overgedragen, komt de schrijver tot John Stuart Mill, waar voor het eerst melding wordt gemaakt van de zelfstandige werking van het bankcrediet als schepping van nieuwe beschikkingsmacht.

Uitvoerig wordt geschetst de overname van de Engelse ideeën door het vaste land van Europa, waarbij L. Albert Hahn zich vooral onderscheidt door de uitschakeling van de Engelse boekingsgewoonte een crediet reeds te boeken bij het toestaan er van in plaats van de eerste boeking te maken bij het beschikken er over.

Op de bespreking van de abstracte credietscheppings theorieën, uitgedacht door Hartley Withers en Reginald Mc Kenna geeft in uitvoerige schildering en ontvouwing van hun denkbeelden, waarbij duidelijk gewezen wordt op de tekortkomingen.

Op meesterlijke wijze geeft de schrijver weer, waarom de gedachte wereldhuishouding met de wezenlijke toestanden verschilt en oefent dan een gegronde critiek uit op de gevolgtrekkingen door bovengenoemde schrijvers van uit hun standpunt gemaakt.

Na de Angelsaksische theorieën komt de baargeldloze theorieën van Hahn nogmaals in bespreking, waarbij het verwaarlozen van de debiteurensubstituties als voornaamste fout wordt vastgesteld.

Van de Chartale circulatie-crediet-theorieën behandelt de schrijver eerst die van Phillips; vooral diens onderscheiding in de credietschepping tussen de afzonderlijke bank en het bankensysteem wordt hier hoffelijk becritiseerd en als slot als onnodig afgewezen. De theorie Hayek gaat de schrijver, ondanks zijn mild oordeel over diens werk, met grafieken bestrijden en komt daardoor tot een verrassende duidelijkheid.

In het laatste hoofdstuk geeft het proefschrift de bestrijding van de geschriften van Richard Reisch in, te besluiten met de weergave van zijn eigen inzichten, voor zo ver die in de vorige hoofdstukken nog niet belicht zijn. Vooral de inschakeling van de circulatiebank waardoor de kas-ratio's der banken kunnen verlaagd worden, de elastische werking die deze bank en de particuliere banken op elkaar uitoefenen, de behandeling van de omloopsnelheid van de girale beschikkingsmacht, zijn hoogtepunten in dit werk.

FES.

EEN DRIELING.

Zondagmorgen is in het St. Elisabeths gasthuis Susanna Valks bevallen van een drieling, waarbij Dr. J. de J. Arends als accoucheur optrad.

De kinderen 2 jongens en 1 meisje wegen respectievelijk 3, 3,5 en 4 pond.

Kinderen en moeder maken het uitstekend.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

De vroegere Engelse koning, de Hertog van Windsor, sprak van uit Verdun, vanaf de oorlogsgraven een rede uit ten behoeve van het bewaren van de vrede; geen enkel land, aldus de Hertog, wil een oorlog.

Z.H. de Paus heeft Frankrijk, Engeland, Duitsland, Italië en Polen uitgenodigd ten Vaticane voor een regeling tussen Duitsland en Polen, betreffende de corridor en Danzig. Ook wordt gezegd, dat het Vaticaan bereid is als bemiddelaar op te treden tussen Italië en Frankrijk in zake de Middellandse Zee.

Uit Brussel wordt gemeld dat gedurende het officiële bezoek dat H.M. de Koningin aan de Belgische hoofdstad zal brengen, het Belgische leger de eredienst zal waarnemen. Bij aankomst van de trein te Esschen zal een erewacht van vier detachementen met vaandel en muziek en hoornblazers staan opgesteld. Bij aankomst te Brussel zullen wederom vier detachementen linietroepen als erewacht staan opgesteld, terwijl een batterij een saluut van 51 schoten zal geven. Voor het station zal een ere-escorte in groot tenue staan opgesteld, met standaard, bestaande uit 4 pelotons. De weg naar het koninklijk paleis zal geheel met troepen zijn afgezet.

Regent Paul van Joego Slavië is voor een 10 daags bezoek naar Rome.

NEDERLAND.

Overgenomen uit de Beurs en Nieuws.

Uit Bern wordt gemeld dat Zwitserland de voetbalwedstrijd tegen Nederland met 2—1 won. Met rust was de stand 1—1. Zwitserland won de toss en koos de wind mee.

De wedstrijd was spannend en aantrekkelijk, doch Zwitserland was in de meerderheid.

Te Den Haag werd het veertigjarig bestaan van de Kon. Vereniging „Oost en West" herdacht. In Pulchri Studio werd een receptie gehouden. Verschillende vooraanstaanden gaven van hun belangstelling blijk, o.a. minister Welter, Fock, van Lidth de Jeude en Deckers, voorts veel vertegenwoordigers van verenigingen en bedrijven, welke betrekking hebben op Indië.

TE VERWACHTEN SCHEPEN OVER DE MAAND MEI 1939.

10.	Fransch.	„Cuba"	La Guaira	Pto. Colombia.
10.	Deensch.	„Ivar"	Pto. Cabello	„
10.	Eng.	„Rimutaka" (Caracasb.)	Londen	Cristobal.
10.	Ned.	„Astrea"	N.-York-Pto Cab.	Ar.—Maracaibo.
10.	„	„Atlas"	Maracaibo	Oost-Venezuela.
10.	„	„Midas"	Oost-Venezuela	Maracaibo.
11.	„	„El Libertador"	La Guaira	Ar.—Maracaibo
11.	Duitsch.	„Waldtraut Horn"	Pto Cabello	Pto. Colombia.
12.	„	„Cordillera"	Pto Colombia	Pto. Cabello.
12.	Ned.	„Luna"	Maracaibo	Pto. Cabello—N.-York.
13.	Ned.	„Plato"	Haiti	Maracaibo.
13.	Ned.	„Bodegraven"	Europa	Cristobal.
13.	Ned.	„Cottica"	New-York	Pto. Cabello.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

"De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD UITSLAGEN.

Scherpenheuvel 1 — Transvaal 1 [illegible]
Sparta — Arsenal 2—0.

Tot het C.V.B. verband zijn toegetreden de verenigingen VOLCANIA en WILLEMSTAD. Beide verenigingen zijn ingedeeld in de competitie B-klasse.

Bestuur V.V. VOLCANIA.		Bestuur V.V. WILLEMSTAD.	
Voorzitter:	S. de Jesus	Voorzitter:	H. Clemens.
Ond-Voorzitter:	C. Helm.		
Secretaris:	W. Felida.	Secretaris:	L. Zonruiter
Penningmeester:	A. Damasco	Penningmeester:	J. Corver
Commissarissen:	E. Fermin	Commissarissen:	P. Opschoor.
	L. Panso.		B. Prins.
Secretariaat:	Fort Nassauweg 10	Secretariaat:	p/a K.L.M.
Costuum:	Geheel wit met zwart-wit gestreepte kousen. Rood, wit, blauw schild op de borst.	Costuum:	Wit-zwart gestreept shirt (vertikaal) Witte broek Wit-zwarte kousen.

Inschrijvingen: ATLETICO.
A. de Jesus, A. Faneyten.
JONG CURAÇAO
A. Janga, M. Martinez, S. Marten.
HOLLANDIA
E. Garrett.
SPARTA
E. Virginia.
S.U.B.T.
I. J. Ponce, A. Pietersz (Junior)
VOLHARDING
V. Kleinmoedig, R. Trenidad, A. Virginia.
TRANSVAAL
Ch. Dandlau
HERCULES
J. Ilario, J. Regales, V. Janga.

kt voor het lidmaatschap van de C.V.B. De vereniging „B.O.Y.S." heeft bedan

Van de vereniging TRANSVAAL is bericht ontvangen dat haar bestuur thans als volgt is samengesteld:

Voorzitter:	G. da Silva
Secretaris:	M. Nahar (Oranjestraat 212)
Penningmeester:	L. Casper
Commissarissen:	W. Goedhart
	R. Willems.

Op verzoek van twee derde van het aantal aangesloten verenigingen is G. A. P. v. Uytrecht ingeschreven als lid van de C.V.B.

WEDSTRIJD PROGRAMMA
ASIENTO ZILVEREN BAL.

ZONDAG 7 MEI 1939.

Tijd	Wedstrijd		
8.30 — 9.10 uur v.m.	Atletico — Feyenoord	A	Winnaar: Atletico
9.15 — 9.55 uur v.m.	J. Holland — R.C.C.	B	Winnaar: J. Holland
10.00 — 10.40 uur v.m.	Volharding — S.U.B.T.	C	Winnaar: S.U.B.T.
10.45 — 11.25 uur v.m.	Hollandia — Hercules	D	Winnaar: Hollandia

ZONDAG 14 MEI 1939

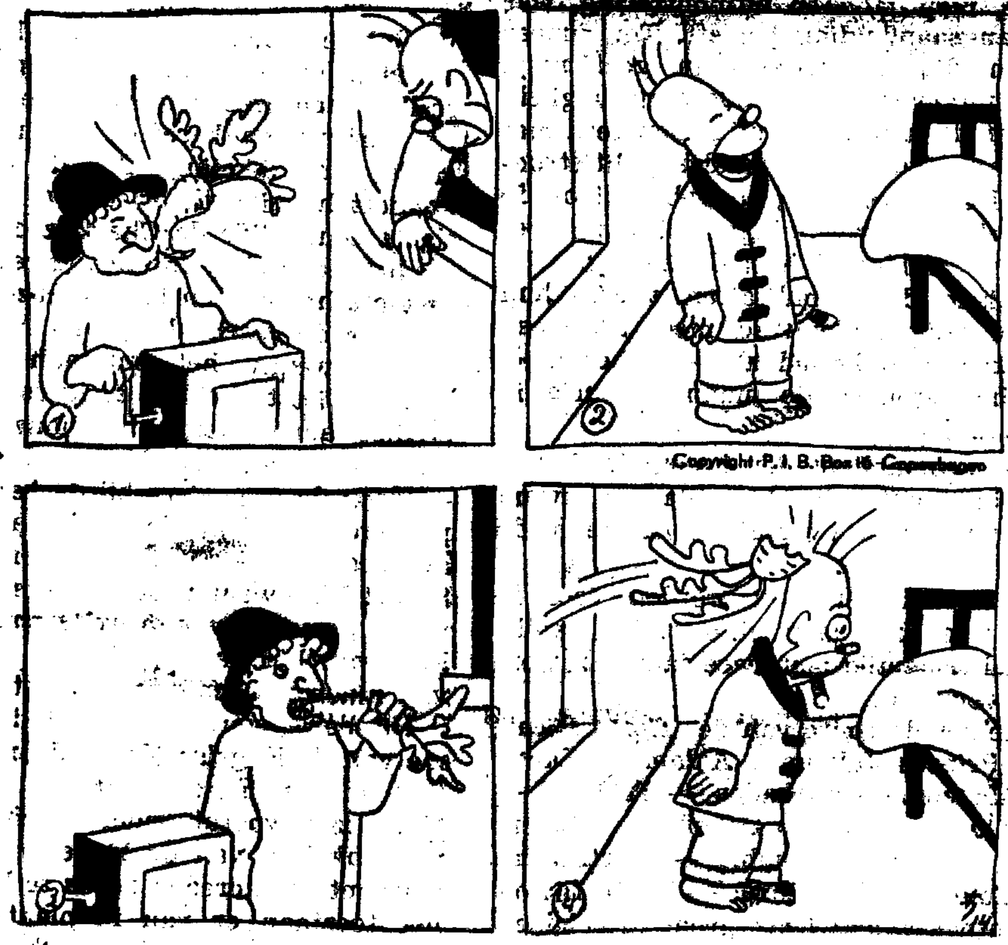
Tijd	Wedstrijd		
8.30 — 9.10 uur v.m.	Transvaal — Scherpenheuvel	E	Scheidsrechter: Joeus
9.15 — 9.55 uur v.m.	Atletico Winnaar A — Asiento	F	Scheidsrechter: Jesurun
10.00 — 10.40 uur v.m.	J. Holland Winnaar B — S.U.B.T. Winnaar C	G	Scheidsrechter: Corsica
10.45 — 11.25 uur v.m.	Hollandia Winnaar D — Winnaar E	H	Scheidsrechter: Dania
3.45 4.25 uur n.m.	Winnaar F — Winnaar G	I	Scheidsrechter: Oehlers
4.40 — 5.25 uur n.m.	Winnaar H — Winnaar I		Scheidsrechter: Tuin; Grensrechters: Brest, Dijk

ELFTAL-OPGAVEN OVER DE MAAND MEI 1939

ARSENAL: ????????
ASIENTO 1: M. Nieuwkerk, A. de Wolf, W. Lambij, H. Rigaud, C. Bloemendaal, A. Goedhart, D. Boll, W. Oostlander, A. v. Noort, P. Kroon, I. de Jong.
ASIENTO 2: J. Teunissen, C. v. Tongerloo, G. de Nieuwe, H. Hartgers, J. Spruyt, J. Rijkema, L. Nebbeling, J. Baars, P. Houting, J. de Boer, A. Prins.
ATLANTICO: ????????
ATLETICO: 1 J. D. Tokay, J. W. Raven, J. S. G. Ignesia, O. Leseur, P. Scorea, F. Bos, A. Antonia, G. Salomon, A. Serterio, G. Jansen, E. A. Martina.
ATLETICO 2: J. A. Pieters, B. Kraas, M. Martis, V. Nicia, D. Veeris, D. v. Eyck, J. Cijntje, A. Mateo, A. Lanoy, M. Leito, F. Scorea.
D.C.C.: J. de Windt, P. Leano, C. Back, A. Sillé, J. Lourencio, L. Bak, J. Sillié, E. Pietersz, J. Stekman, W. Fecunda, A. Sillié.
FEYENOORD 1: S. v. Dinter, I. de Windt, J. Pieters, M. Hernandez, R. Hernandez, M. Daveiaar, H. Geronimo, J. Simon, F. Jansen, F. Jansen, J. Steenmijn, R. Bernabela.
FEYENOORD 2: M. Rafael, J. Oester, C. Hellmund, A. Deils, A. Paulina, P. Rozalem, Ch. Steenmijn, Th. Jandroep, J. Hellmund, J. Leent, E. Hernandez.
HERCULES 1: J. Pinedo, H. Weber, E. Atalida, E. Krips, A. Ys, E. Laken, M. Scorea, R. Medema, P. de Haas, G. Curiel, R. Jansen.
HERCULES 2: E. Nepomuceno, M. Meulens, A. Franca, J. Haseth, F. Lasten, J. Giribaldi, L. Lei, G. Willems, P. Faneyten, V. Troeman, S. Crispo.
HILVERSUM: ????????
HOLLANDIA: P. A. Blom, A. v. d. Schoor, L. Vogel, C. Borsboom, E. Garrett, C. v. Buuren, A. Veets, J. v. Loon, W. F. v. Noordt, G. J. Weyers, G. Mensing.
J. CURAÇAO: M. Martinez, E. de Lannoy, J. Martina, J. Wiliams, V. V. Winklaar, C. Williams, J. Ramulfo, F. Pietersz, A. J. Daantje, E. Josefa.
J. HOLAND 1: ????????
J HOLLAND 2: ????????
M.S.V.: J. Immerzeel, G. Schut, L. Groen, S. Iprenburg, F. M. Kuijpers, W. C Oostdijk, P. v. Houten, R. Riem, J. M. Hombergen, L. Kooijman, G. J. Hilt.
R.C.C. 1: ????????
R.C.C. 2: ????????
SCHERPENH. 1: Th. Newton, E. Rosina, J. P. Coffie, O. Roelen, A. Thode, [illegible] E. Nahr, D. Conception.
SCHERPENH. 2: Z. Mingeli, P. Martha, E. Maduro, E. Rosalina, O. Rock, S. Gomez, F. Ridderstraat, A. Rosina, F. Fingal, G. Genaro, J. Paulina.
SPARTA: M. Damasco, E. E. de Lannoy, A. Martina, M. de Lima, R. Scorrea, P. E. Martis, C. M. Lira, C. Lafrens, P. Cijntje, F. Willems, H. B. Hatot.
S.U.B.T. 1: C. W. Grovell, L. Jandroep, A. J. Maduro, M. de Castro, T. Bakhuis, F Doran, J. Pietersz, V. Evertsz, C. Bosch, E. Quirindongo, E. Ruiz.
S.U.B.T. 2: Ch. Saleedo, E. A. Lodewijk, H. A. Maduro, W. F. Labad, J. C. Jacob, P. Ilario, J. v. Aanholt, M. Cassimir, F. Hernandez, J. Cecilia, E. Moesker.
TRANSVAAL 1: L. Casper, A. de Koop, E. Ooft, A. Bosnia, W. Goedhart, W. Man Asam, M. Brouwer, J. Brons, H. Nahar, A. Naaldijk, A. Lo Ning Hing.
TRANSVAAL 2: R. Drielingy. H. v. Trikt, L. Willems, R. Nagele, F. Sibilo, V. Serdam, E. Fsser, H. Legiman, H. Junrjens, E. Anijs, J. Elloof.
VOLCANIA: A. I. Kani, J. Manuel, F. Jesurun, Ch. Martinez, A. Damasco, L. Schoop, Ch. Cornmencia, S. de Jesus, S. de Jong, W. Felida, E. Fermin.
VOLHARDING 1: ????????
VOLHARDING 2: ????????

De verenigingen ARSENAL, ATLANTICO, HILVERSUM, JONG HOLLAND, R.C.C. en VOLHARDING is een boete van ƒ 2.50 opgelegd, ingevolge Art. 8 lid 5 R.C.W.

HET BESTUUR.

ADAMSON EN DE ORGELMAN

DE DODE VAN MADEIRA.

Het is alweer zeventien jaren geleden, dat de wereld kennis nam van de dodelijke ziekte van den laatsten Oostenrijksen Keizer en Koning van Hongarije. Keizer Karel, die maar een paar jaar regeerde, na de ineenstorting van zijn rijk naar Zwitserland vluchtte en tweemaal als gekroonde Koning van Hongarije een staatsgreep beproefde, om althans het land der Magyaren weer onder zijn bewind te brengen, werd na de tweede mislukte staatsgreep door de Versaillesmogendheden naar het eiland Madeira verbannen.

De 24ste Maart 1927 was de Keizer aangetast door hoge koortsen. Het is bekend, dat in de lente en in de herfst het eiland Madeira door bijkans eindeloze tropische regens in een broeikastatmosfeer verkeert en dat dit klimaat voor vreemden schier onverdraaglijk is. Dit was op de eerste plaats het geval voor den jongen Keizer, die de ontzettende oorlogsjaren en de niet minder ontzettende dagen der ineenstorting had medegemaakt en reeds met verzwakte gezondheid op een Engelse torpedoboot in zijn ballingsoord was aangekomen. De Entente-mogendheden, die hem in de verbanning zonden, hadden niet eens zorg gedragen voor een behoorlijke behuizing voor hem en zijn talrijk gezin. [illegible] Iedere dag groeide de nood der Keizerlijke familie. Slechts een paar getrouwen waren gebleven. In die dagen publiceerde de (nu verdwenen) Reichspost een brief van de hand van een der laatste getrouwen, waarin de tragische toestand werd geschilderd:

„Wij zijn van Funchal-stad naar het gebergte verhuisd en daar waren bijna geen meubels. In de stad was het heel mooi, maar de arme Majesteiten hadden geen geld en konden het dure hotel niet meer betalen. Een bankier, die mede-eigenaar is van alle hotels op het eiland, heeft toen een villa gratis aangeboden, welk aanbod, gezien de precaire toestand der arme Majesteiten met dank werd aangenomen. Nu is het hier op de „Monte" pas aangenaam weer in Mei—Juni. Beneden hebben ze elke dag zon, ook als het regenseizoen heerst. Hierboven hebben we al de tijd pas drie mooie dagen gehad, anders altijd nevel, mist, regen en vochtigheid. De villa is heel vochtig, het riekt er naar modder en wij zien onze eigen adem. De arme Keizer kan geen vlees krijgen, alleen groenten en meelspijzen. Wij lijden om hem. Ons kan dit alles niet veel schelen, want wij mankeren niets. Maar voor den zwakken Keizer is het moordend. De Majesteiten hebben dikwijls niet genoeg te eten. Uit alle hoeken grijnst de ellende. Ik schrijf zonder voorkennis der Majesteiten, maar ik kan het niet verdragen en toelaten, dat men hier die twee onschuldige mensen in een volkomen onbruikbaar huis laat wonen. In ons huiskapelletje zit aan de muren vingerdik de schimmel. Als er geen haardvuur was, zou men het in geen enkele kamer kunnen uithouden."

[illegible] werd de Keizer zwaar ziek. Reeds de 27ste Maart liet hij zich, daar een longontsteking zich ontwikkelde en hij zich van levensgevaar bewust was, bedienen. Men riep uit Wenen den internist prof. Dr. Delug te hulp. Zijn aankomst werd vertraagd tengevolge van moeilijkheden, om een pasvisum te krijgen. Particulieren schoten twee millioen kronen (toenmaal ongeveer plm. 1000 gulden) voor, om de reis te betalen. De professor zou den monarch niet meer levend aantreffen. De Jobstijdingen volgden elkander op. Op 30 Maart had de zieke 40 graden koorts. Reeds in de avonduren van 31 Maart wist men, dat de Keizer reddeloos verloren was. Op 1 April meldde Reuter de dood van den ongelukkigen monarch.

Spoedig kwamen berichten, die de wereld informeerden over het aangrijpende, Christelijk afsterven des Keizers, hoe hij in zijn gebeden aldoor weer zijn volk herdacht en hoe hij vol was van vergevensgezindheid voor het lijden, dat zijn eigen volk hem had aangedaan. Hij verdroeg alles in voorbeeldeloze gelatenheid.

De wereld, die onverschillig was gebleven onder de behandeling, die de Entente den gewezen Keizer liet ondergaan, kreeg nu medelijden. Toen het te laat was. Professor Delug bevestigde, dat het klimaat en de armoede, waarin de gevangen heersers zich hadden bevonden, het leven van den Keizer hadden vernietigd. Hoe verschrikkelijk en ongelooflijk het ook moge klinken", schreef de professor, „de arme Keizer zou wellicht niet ziek geworden en gestorven zijn, als hij niet zulke zware geldzorgen had gehad."

Zijn hotel in Funchal had de Keizer in Engelse ponden moeten betalen en dat kon hij maar korte tijd. Van de villa, waarin de Keizerlijke familie intrek moest nemen, zeide een dokter, dat hij zijn kinderen nooit in zulk een huis zou hebben ondergebracht en vooral niet in de regenperiode.

Het volk van Wenen was wakker geschud en er werden rouwplechtigheden gehouden. In de Stephanusdom celebreerde Kardinaal Piffl de Requiemmis. Duizenden waren in de kerk, tienduizenden stonden op het domplein. Na de H. Mis klonk voor het eerst weer in Wenen het aloude „Gott erhalte".

Ontroerend gedroeg zich de Portugese bevolking op Madeira. Zij verzorgde het graf van den Keizer en beschouwde dit als een nationale ereplicht.

Keizer Karel was bij volle bewustzijn gestorven. Tot het laatste ogenblik toe was hij vol liefde en dankbaarheid voor hen, die om zijn armzalig bed waren geschaard. Zijn laatste woorden waren: „Mijn God, [illegible] Uw handen beveel ik aan het leven mijner vrouw, mijner kinderen en ik bied U mijn leven aan als offer voor mijn volk."

ALS ADOLF HITLER GELD HAD GEHAD.

De loop der wereld wordt soms toch beheerst door kleine gebeurlijkheden.

Zo heeft Hitler b.v. op zekere dag mededeling gedaan dat hij in 1913 van plan was gweest om zich in Parijs te vestigen. Destijds verbleef hij in Wenen, waar hij een kommervol bestaan sleet. Hij wilde toen naar Parijs vertrekken. Indien hij zijn voornemen ten uitvoer had kunnen brengen, zou hij bij het uitbreken van de oorlog ongetwijfeld het lot van zijn overige medeburgers in Frankrijk hebben gedeeld en naar een concentratiekamp zijn overgebracht en zou hij nooit het Nationaal Socialisme tot haar triumfen hebben gebracht.

Waarom Hitler dan niet naar Parijs ging?

Dat is heel eenvoudig: hij had geen geld genoeg om een reisbiljet derde klasse Wenen — Parijs te kopen en er was niemand die hem dat bedrag wilde lenen.

DE OUDSTE AARTSBISSCHOP TER WERELD IN FUNCTIE.

Mgr. Kelly, Aartsbisschop van Sydney in Australië, heeft onlangs zijn 89ste verjaardag gevierd. Hij is de oudste katholieke prelaat, die met de zorg over een bisdom is belast. Bij zijn verjaardag heeft hij honderden felicitatie-telegrammen mogen ontvangen.